

Liikenne- ja viestintäministeriö
liikenne- ja viestintäministeri
Anne Berner

Valtiovarainministeriö
kunta- ja uudistusministeri
Anu Vehviläinen

Liikenne- ja viestintäministeriö
palveluosaston osastopäällikkö, ylijohtaja
Olli-Pekka Rantala

Ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen Kuntaliiton huolia ja kannanotto

Kuntaliitto on julkaissut 3.12.2018 tiedotteen, jossa se ottaa kantaa ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseen. Kuntaliitto haluaa esittää ministeri Bernerille ja ministeri Vehviläiselle sekä liikenne- ja viestintäministeriön virkamiehille muutamia huolia ja näkemyksiä, joita se toivoo huomioon otettavaksi asetuksen jatkovalmistelussa.

Asetuksen valmistelussa on jäänyt kokonaan miettimättä, miten muutos toteutetaan käytännössä eli miten sallitut ja kielletyt reitit merkitään ja millaisia poikkeuslupia mahdollisesti kiellettävillä alueilla tarvitaan (vrt. Helsingin kantakaupungin yli 12-metrinen ajoneuvojen kieltö). Asetuksessa on lähdetty siitä, että tien- ja kadunpitäjien tulee erikseen kieltää näiden ajoneuvoyhdistelmien liikkuminen siellä, missä niiden liikkumista ei voida sallia. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että suurimmalle osalle kuntien katuja jouduttaisiin määrittämään ja merkitsemään ajoneuvojen pituusrajoitukset. Tämä olisi kunnille iso ylimääräinen työsaara. Kunnat saattaisivat myös joutua kehittämään erilaisia järjestelyjä poikkeuslupien myöntämiseksi. Kenenkään etuja ei palvelisi, että Suomessa olisi kirjava joukko erillisiä lupaprosesseja. Asetuksen tarkoituksenaan on ollut vähentää poikkeuslupamenettelyistä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Kustannustehokkaampi tapa toimia olisi se, että näille pitkille ajoneuvoyhdistelmille määritettäisiin ja tarvittaessa merkittäisiin liikennemerkeillä ne reitit (esim. runkonverkon yhteysvälit), joilla niiden on mahdollista kulkea. Eteneminen tällaisella sallivalla linjalla olisi parempi vaihtoehto kuin se, että nämä ajoneuvoyhdistelmät ensin nimellisesti asetuksetuksella sallitaan kaikkialla ja sen jälkeen kielletään erikseen liikennemerkeillä suurimassa osassa liikenneverkkoa. **Tämän osalta olisikin tarpeen pikaisesti selvittää yhteistyössä Kuntaliiton ja kuntien kanssa, miten pitkille yhdistelmille sallitut reitit merkitään.**

Taajama-alueilla toimiva ratkaisu pitkien ajoneuvoyhdistelmien osalta ovat erikoiskuljetusluvut. Jotta järjestelyt olisivat yhdenmukaisia, tulisi valtion järjestää lupien myöntäminen vastaavalla tavalla kuin ELY-keskukset nyt toimivat yhteistyössä kuntien kanssa erikoiskuljetusten luvittamisessa.

Riippumatta siitä, miten muutos tullaan toteuttamaan, tulevat kuljetusyrietykset tarvitsemaan myös poikkeuslupia sellaisilla reiteillä kulkemiseen, joissa näiden pidempien yhdistelmien liikkumista ei ole voitu sallia.

Kuntaliitto katsoo, että asetusta ei ole valmisteltu hyvän lainsäädäntötavan mukaisesti, vaan kunnat on pidetty valmistelusta sivussa Kuntaliiton aloitteista huolimatta. Valmistelijoiden vastaus kuntien huoleen on ollut, että ne voivat halutessaan kieltää pitkät ajoneuvoyhdistelmät katuverkollaan ja että kuljetusyryyksiltä "pyrittäisiin edellyttämään" reittinsä selvittämistä itse etukäteen. Kuljetusyrittäjien selonottovelvollisuus ei kuitenkaan poista tien- /kadunpitäjän velvollisuutta huolehtia siitä, että liikenneväylällä on tarvittavat liikennemerkkit. Vastaava velvollisuus koskee mm. painorajoitusten tai siltojen alikulkukorkeuksien merkitsemistä. Näissäkään tapauksissa kuljetusyryykset eivät ole velvollisia korvaamaan aiheuttamiin vahinkoja, jos kunnat eivät ole pitäneet huolta liikennemerkkien oikeellisuudesta.

Asetuksen valmistelussa tienpitäjien vastuut on siis arvioitu ja mietitty liian kevyesti eikä ole huomioitu, että asetuksessa esitetty kuljetusyrittäjien selonottovelvollisuus ei ole juridisesti pitävällä pohjalla. Tienpitäjien (valtio, kunta, yksityistienpitäjät) vastuut pitäisikin pikaisesti selvittää yhteistyössä Kuntaliiton ja kuntien kanssa. Näin selkiytettäisiin asetuksen juridista pohjaa vastuiden osalta. **Asetusta ei voi antaa valtioneuvoston päätettäväksi ennen kuin tienpitäjien ja kuljetusyrittäjien vastuut on siinä selkeästi määritelty.**

SUOMEN KUNTALIITTO

Timo Reina
varatoimitusjohtaja

Jarkko Huovinen
johtaja, alueet- ja yhdyskunnat